

سبک برای آزمودن

جابر نوری کارگردان فیلم کوتاه «لکنت»: روایت خشم و گفت‌وگوهای ناتمام در خانواده‌ها

فیلم کوتاه «لکنت» به کارگردانی جابر نوری، داستانی از خشم و گفت‌وگوهای ناتمام در خانواده‌هاست. نوری در این فیلم که خود فیلمنامه‌اش را نوشته است، به بیان دغدغه‌های درونی خود پرداخته و تلاش کرده تا تصویر صادقانه‌ای از پیچیدگی‌های روابط خانوادگی را به نمایش بگذارد. «لکنت» جزو آثار پذیرفته شده در جشنواره ۴۳ فیلم فجر بود.

ایده ساخت فیلم «لکنت» از کجا نشأت گرفت؟

فیلمنامه را خودم نوشتم و ساختار فیلم یک فضای بومی و محلی برگرفته از استان مازندران است. در واقع یک نقد درون‌گفتمانی خانوادگی است که بارها و بارها در زیست خودم با این مسئله مواجه شدم. بنابراین این موضوع همیشه دغدغه‌ام بود که درباره خشم و نوع گفتمانی که در خانواده‌ها وجود دارد، صحبت کنم و فیلم بسازم.

چه مدت صرف نگارش و بازنویسی اثر کردید؟

چندین بار فیلمنامه را تغییر دادم، اما هر چقدر که تغییر می‌کرد از جهان و درونیات خود دور تر می‌شد. پس از مدتی مجدد تصمیم گرفتم که فیلمنامه را به حالت قبل برگردانم. بنابراین این مدت زمانی که درگیر فیلم بودم، حدود یک سال زمان برد.

خلاصه داستان؟

تنها چیزی که تو این خونه تمومی ندارد، جر و بحث کردنه... بعد از فوت یک پدر، فرزندان در خانه پدری جمع می‌شوند تا خانه را برای مراسم چهلم پدر آماده کنند، اما ناگهان دعوا بین آنها سر می‌گیرد و اختلاف‌ها شروع می‌شود.

نحوه انتخاب بازیگران چگونه بود؟ و چه مدت با آنان تمرین کردید؟

در فیلم قبلی ام به نام «پل» با بازیگرانی کار کردم که راغب بودم در این فیلم نیز با آنان مجدد همکاری کنم. به همین خاطر با تغییرات جزئی مجدد با آن بازیگران مشغول همکاری شدم. پروسه تمرین با بازیگران نیز حدود یک ماه طول کشید، به گونه‌ای که هر روز با آنان تمرین تئاتری می‌کردیم.

به دلیل مشکلات مالی که گریبانگیر همه فیلمسازان کوتاه هست چگونه با پروسه تولید کنار آمدید؟

فیلم تک لوکیشن بود و در روستایی نزدیک به شهرستان نکا واقع در مازندران در یک خانه با بافت قدیمی فیلمبرداری شد. با توجه به اینکه حمایت مالی آنچنانی نداشتیم، باید تولید فشرده‌ای پشت سر می‌گذاشتیم. بنابراین با یک برنامه‌ریزی دقیق تمام توانم را گذاشتم و تولید را در چهار روز به پایان رساندم.

به جذابیت‌های ساخت این فیلم اشاره کنید.

فیلمسازی برایم همیشه بیان دغدغه بوده است. به همین خاطر همیشه دوست داشتم به موضوعاتی بپردازم که دغدغه ذهنی‌ام باشد. بنابراین فیلم «لکنت» نزدیک‌ترین فیلم به درونیات من است که همین موضوع برایم بسیار جذاب بود. از طرفی با توجه به اینکه این فیلم در یک تک لوکیشن ساخته شده و تنها در یک تک لوکیشن توانسته مخاطب را جذب کند، یکی از جذابیت‌های ساخت فیلم است.

ظاهر اولین حضور فیلم «لکنت» در جشنواره فیلم فجر نبوده است از تجربه حضور در جشنواره‌هایی که فیلم در آنها حضور داشته بگویید.

فیلم در جشنواره بین‌المللی دانشجویی امید تهران حضور داشت که موفق به دریافت تندیس بهترین فیلم، بهترین کارگردانی، بهترین بازیگری و لوح تقدیر بهترین پوستر شد. در جشنواره اشراق نیز موفق به دریافت دیپلم افتخار بهترین فیلم شد. خدا را شکر تاکنون این فیلم در جشنواره‌های مختلفی اکران شده است و بازخوردها نسبت به فیلم بسیار خوب بوده است.

صحبت پایانی

فیلم کوتاه لکنت با سختی‌های بسیار ساخته شده است، به گونه‌ای که برای تأمین هزینه‌های آن، تصمیم داشتم وسیله نقلیه خود را بفروشم، اما خدا را شکر با کمک دوستان با معرفت، ساخت این فیلم ممکن شد. بنابراین اگر هر اتفاق خوبی برای فیلم بیفتد، مربوط به تمام عوامل فیلم است و از تک‌تک آنها تشکر می‌کنم.

جذاب است و این دو موضوع همیشه ترغیب کرده‌اند تا فیلم بسازم و فیلمنامه «کودکی» هر دو مضمون را در خود دارد.

نحوه انتخاب بازیگران چگونه بود؟

بازیگر خردسال، سلین حسین‌زاده بود که متأسفانه ایشان را بر اثر سانحه تصادف از دست دادیم. برای انتخاب بازیگر خردسال که به زبان کردی مسلط باشد، فراخوانی دادیم و ایشان از شهر بوکان انتخاب شد. بازیگران دیگر را نیز بر اساس سوابق و توانمندی‌شان انتخاب کردیم.

با توجه به اینکه فیلمبرداری در استان دیگری بود، در پیش تولید اذیت نشدید؟

سعی کردم تمام کارها را تلفنی انجام دهم. به همین خاطر فکر می‌کنم که به صورت حضوری مجموعاً چهار روز درگیر پیش تولید شدیم.

لوکیشن فیلمبرداری کجا بود؟

تمام لوکیشن‌ها در استان ارومیه بود. نحوه پیدا کردن لوکیشن نیز به این دلیل که نیاز به یک منطقه مرزی داشتیم، لوکیشن را پیدا کردیم که کاملاً بازسازی کردیم تا شبیه به منطقه نظامی و مرزی باشد.

تولید چند روز طول کشید؟

قرار بود مدت فیلمبرداری پنج روز باشد، اما هشت روز طول کشید. مدت فیلمبرداری کمی زمان برد، چرا که یک کودک پنج ساله در فیلم بود که حتی زبان صحبت کردن با او را بلد نبودم. به همین خاطر مجبور بودیم بیشتر پلان‌ها را بارها تکرار کنیم.

برنامه‌ای برای ارسال فیلم به جشنواره‌های خارجی دارید؟

بله، دوالی سه ماهی است که پخش بین‌المللی فیلم را آغاز کرده‌ایم. اما بیشتر از همه، بسیار خوشحالم که این فیلم در جشنواره فیلم کوتاه تهران و جشنواره بین‌المللی فجر پذیرفته شد و شرایطی به وجود آمد تا بازیگران و عوامل فیلم حداقل بتوانند این فیلم را تماشا کنند. هر چند که بسیار خوشحال می‌شدم که سلین کوچولو نیز مانند جشنواره فیلم کوتاه تهران کنارمان می‌بود، اما حیف که این فرصت دست نداد.

لطمه بزرگی زد، اما مجبور شدیم با شرایط کنار بیاییم و در لحظه فیلمنامه را تغییر دهیم، چرا که شرایط مجدد فیلمبرداری نداشتیم.

از این که اولین فیلم تان در جشنواره بین‌المللی فیلم فجر پذیرفته شد، شوکه نشدید؟

چرا، اتفاقاً زمانی که متوجه شدم فیلمم در جشنواره پذیرفته شده، شوکه شدم، چرا که اصلاً فکرش را نمی‌کردم. طبیعتاً از آنجایی که جشنواره فجر بزرگ‌ترین و بهترین سینمایی کشور است، فکر می‌کنم که اتفاق بزرگی برای من افتاد و هیجان‌انگیز بود.

لیلا نیکزاد کارگردان فیلم کوتاه «کودکی»:

تلاش کردم داستانی درباره صلح و عشق روایت کنم

لیلا نیکزاد فارغ‌التحصیل کارشناسی فیلمسازی است. این کارگردان علاوه بر کارگردانی، در مقام نویسنده‌گی نیز آثار موفق‌تری مانند «یک کیلو و بیست و یک گرم»، «قطع فوری» و «سینگو» را خلق کرده است. وی از روند ساخت این فیلم، انتخاب بازیگران و همچنین ایده اصلی که او را به ساخت «کودکی» ترغیب کرد، گفت.

چرا راغب به نگارش و ساخت این فیلمنامه شدید؟

با توجه به اینکه خودم فیلمنامه‌نویسم، برایم بسیار مهم بود که فیلمنامه‌ای که نوشته می‌شود، در پرده سینما چگونه به تصویر کشیده خواهد شد. بنابراین این تصمیم گرفتم که خودم این فیلم را بسازم. البته قبل از این فیلم، در زمان دانشجویی چندین فیلم کوتاه تجربی کارگردانی کرده بودم. اما با توجه به اینکه تحصیلات مرتبط نیز داشتم، تصمیم گرفتم که کارگردانی را به صورت حرفه‌ای انجام دهم و فیلمنامه‌ای که می‌نویسم را تا جای ممکن خودم کارگردانی کنم.

ایده اصلی «کودکی» از کجا سرچشمه گرفت؟

ایده اصلی فیلمنامه از دوست عزیزم پناه خدایاری بود. ایشان با من تماس گرفت و ایده فیلمنامه کودک‌گی را پیشنهاد داد. وقتی خط داستانی را گفت، بسیار راغب شدم که آن را بسازم، چرا که به نظر من مضمون انسانی داشت. موضوعات صلح و عشق همواره برایم بسیار